

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

CİLT: 36

23 NİSAN 1973

SAYI: 1743

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar s.: 314

Karar t.: 26-3-1973

8 Yıllık Temel Eğitimin özellikleri gözönünde bulunduru-
larak; 3 Mayıs 1971 gün ve 1655 sayılı Tebliğler Dergisinde ya-
yınlanan (Orta Öğretim I. Devre Ortaokul Ticaret Bilgisi ve
Uygulanması Öğretim Programı) yerine geçmek üzere, «Temel
Eğitim Kurumları II. Kademe Ticaret Bilgisi ve Uygulanması
dersi öğretim programı'nın ekteki örneğe göre kabulü hususu
Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştırıldı.

Uygundur.

26/3/1973

Prof. Dr. Sabahattin ÖZBEK
Millî Eğitim Bakanı

TEMEL EĞİTİM İKİNCİ DEVRE TİCARET BİLGİSİ VE UYGULAMASI ÖĞRETİM PROGRAMI

AMAÇLAR:

Temel eğitim ikinci devre sınıflarında okutulacak olan Ti-
caret Bilgisi ve Uygulanması dersini seçen öğrencileri; bir üst
okullara yöneltme ve bir taraftan da iş hayatına atıldıklarında
gerekli bilgileri, alışkanlıkları kazanarak üretici duruma geç-
melerini sağlama bakımından yetiştirebilmek için,

- 1 — Çevre ve bölgedeki ticaret hayatını tanıma,
- 2 — Kişisel teşebbüsleri, şirket ve kamu teşebbüslerini ta-
nıma,
- 3 — Tezgâhtarlık, özel ve kamu sektöründe büro hizmet-
leri, defter tutma ve küçük ölçüde kişisel teşebbüslerde bulu-
nabilme yetenek ve bilgilerini kavrama ve uygulama,
- 4 — Ticaret hayatında kullanılan belgeleri tanıma ve kul-
lanabilme,
- 5 — Matematik bilgilerini ticari metodlarla iş hayatına uy-
gulayabilme,
- 6 — Kişisel menfaat duygusu ile toplum menfaatinin bağ-
daştırılmasını kavrama,
- 7 — Devlet vatandaş arasındaki ekonomik ilişkilerin öne-
mini ve bu yonden vatandaşın yardım ve görevlerini kavrama,
- 8 — Diğer iş sahipleri ve işletmelerle işbirliği yapma ve
yardımlaşma alışkanlığını sağlama,
- 9 — Meslek kurallarına ve ahlâkına uyma, yükümlüklerini
zamanında yerine getirme alışkanlığını kazandırma,
- 10 — Ticaret çalışmalarında ve diğer işlerinde plânlı, me-
toddlu çalışma alışkanlığını kazandırma hususları daima göz-
önünde bulundurulmalı gerek bunlar ve gerekse Millî Eği-
tim temel amaçları gerçekleştirilmelidir.

DERSİN UYGULANMANSI BAKIMINDAN GEREKLİ AÇIKLAMALAR:

Yukarıdaki amaçların gerçekleştirilmesinde bu dersin ve
konularının yapısı dolayısıyla sınıf içinde kullanılacak araç ve
gereçlerin sınırlı olduğunu ve bunların daha çok dış hayatta
bulunduğunu gözönünde tutarak öğretmen;

- 1 — Millî Eğitimin amaçlarını daima gözönünde bulundur-
malı,
- 2 — Öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre meslek
seçmelerinde, konuların incelenmesi, araştırılması ve uygulan-
ması çalışmalarında daima rehberlik etmeli,
- 3 — Çevrenin iş hayatı ile sıkı bir işbirliği kurmalı,
- 4 — Bu konuda gerekli tedbirleri zamanında almalı ve öğre-
tim yılı başında bir yıllık (uygulama, araştırma ve iş hayatı ile
temas) plânı hazırlamalı ve okul yöneticileri ile birlikte plânın
zamanında uygulanmasını sağlamalı,
- 5 — Konuların açıklanmasında ekonomik görüş açısından
hareket etmeli ve zorunlu olmadıkça hukuki ve teorik bilgilere
yer verilmemeli,
- 6 — Konuları, mümkün olduğu kadar, projeler halinde ter-
tiplererek öğrencinin veya öğrenci gruplarının bizzat inceleme,
araştırma ve uygulama yapmalarını sağlamalı,
- 7 — Örnekler, incelenecek iş yerleri ve diğer ticaret çalış-
maları hakkında bilgi verilirken, ve uygulama yaptırılırken
çevrenin özelliklerini gözönünde bulundurmalı, çevrede rastlan-
mıyacak bilgiler ve örnekler üzerinde fazla durmayıp özetle-
melerle yetinmelidir.

SINIF I

(Haftada 4 saat)

I — Ticaret hayatı hakkında genel bilgiler:

- a) Ticaret, tanım, önemi,
- b) Ticaret ahlâkı,
- c) Ticaret türleri.

II — Ticaretin yapıldığı yerler:

- a) Dükkan, mağaza, büyük mağaza, depo, antrepo, genel
mağazalar,
- b) Pazar, panayır, sergi ve fuar,
- c) Basit ölçüde alış-veriş ve dikkat edilecek önemli hu-
suslar,
- d) Bankalar ve türleri (kısa olarak),
- e) Sigorta kurumları (kısa olarak, Sosyal Sigortalar ve
Bağ-Kur hakkında öz bilgiler,

III — Ticaret yapanlar (Ekonomik teşebbüsler):

- a) Tüccar ve teşebbüs; tanımı ve önemi, başlıca özellikleri,
- b) Bir iş yeri nasıl açılır ve neler yapılır (ana hatları ile),
- c) Ticaret araçları; komisyoncu, tellâl, acenteler, ticaret
vekilleri, satış memurları,

d) Ortalık halindeki teebbüsler; önemleri, faydaları, kısaca çeşitleri (Kollektif, komandit, limited, anonim ve kooperatif şirketler hakkında kısa ve özlü bilgi verilecek, farkları ve ortakların durumu basit ve bu sınıf öğrencilerinin anlayabileceği şekilde ve hukuki bilgilere çok yer vermeden açıklanacaktır.),

e) Kamu teşebbüsleri hakkında kısa bilgiler; tanımları önemleri, başlıca türleri,

f) Diğer kurumlar; ticaret ve sanayi odaları, borsalar, gümrükler, genel mağazalar (tekrar), esnaf dernekleri, esnaf kefalet kooperatifleri (kısaca).

Bu sınıfta yukarıdaki bilgiler verilirken, çevre piyasasındaki işlemler tanıtılmalı, mümkün olduğu kadar uygulanmalı; özellikle, alış verişte, mal tanıma ve seçmede, ihtiyaçları sıraya koymada öğrencinin doğru karar vermesi, ekonomik olarak düşünmesi alışkanlıkları yaratılmalıdır.

SINIF II

(Haftada 4 saat)

A — ALIM SATIM:

1 — Satışın tanımı, önemi (Geçen yıl incelenen ticaret, önemi, faydası, ihtiyaç, ticaret ihlâkı, iş yeri açma konularının kısaca tekrarlanması), siparis, teklif verme, siparis mektubu,

2 — Satış; özellikleri, davranış, görünüş, müşteri ile ilgilenme, iyi karşılama ve uğurlama, görgü kurallarına uyma, mal hakkında bilgi verme, tanıtma ve reklâm,

3 — Satışın çeşitleri ve herbirinde dikkat edilmesi gerekli hususlar; ödeme şekli bakımından (peşin, veresiye, vadeli, taksitli) teslim zamanı bakımından hemen teslim, vadeli teslim, alivire satışlar), teslim yeri bakımından (eve teslim, mağazada teslim, kısaca FOB, CIF, FOR), miktar bakımından (götürü ve ölçü birimlerine göre satış),

4 — Paketleme - ambalajlama; malı koruma, , sağlığımız gönderme kolaylığı ve reklâm bakımından önemi, faydası ve uygulama,

5 — Satış için pratik ve zihni hesaplamalar; dört işlem üzerinde hesaplama kolaylığı, sağlamalar, ticaret, ticaretle ilgili problemlere uygulamalar,

6 — Kâr, zarar, gider, fire, dara, hamaliye, taşıt ve basit ölçüde maliyet deyimlerinin açıklanması, iş hayatından alınmış problemlere uygulama, maliyet ve satış üzerinden kâr etme, indirim (iskonto), orantılı bölme, ortalama, karışım.

B — DEFTER TUTMA:

1 — Kayıt ve hesap tutmanın anlamı, gereği ve önemi,

2 — Basit kayıtlar (el defteri, müşteriler ve satıcılar, kasa mal defterleri banka hesap cüzdanı),

3 — İşletme defteri ve uygulaması.

a) Kayıtların dayandığı başlıca belgeler (Faturalar, makbuzlar, perakende satış fişi (İşletme Vergisi ile ilgili), çek bonno, kısaca poliçe, noter senedi, bordrolar hakkında kısa ve özlü bilgiler, örnekler üzerinde uygulamalar, Sosyal Sigortalar ve Bağ - Kur hakkında geçen yıl verilen bilgilerin kısaca tekrarı ve bunlarla ilgili belgeler üzerinde açıklama ve uygulama),

b) Defterin işlenmesi defterin sütunları kayıt nizamı hakkında temel bilgiler, peşin alış, peşin satış, veresiye alış, satış, giderler, devreden mal, çeşitli gelirler hakkında hayattan alınma problemlerin deftere işlenmesi,

c) Yıl sonu işlemleri ve kayıtları; mal sayımı ve değerlendirilmesi (envanter) ve kaydı, kısa ve özlü olarak demirbaş ve amortisman hakkında bilgiler ve deftere işlenmesi, gelir - gider farkının bulunması ve anlamı, defterin kapatılması, işletme hesabı özetinin hazırlanması,

4 — Vergilerin anlamı, önemi, vergi ödemede dürüstlük, bu konuda vatandaşlık görevleri, yurt için gereği (Vergi beyannameleri hakkında örnekler üzerinde kısa incelemeler),

SINIF III

(Haftada 4 saat)

A — DAKTİLOĞRAFI VE YAZIŞMA:

1 — Kalem ve makine yazısı arasındaki farklar, on parmakla bakmadan yazma ile metodsuz yazma arasındaki farklar, daktiloğrafi ve yazışmanın ticaret hayatındaki önemi,

2 — Daktilo, daktiloğrafi kelimelerinin anlamı,

3 — Daktilo makinesinin ana kısımlarının tanıtılması (şarj, gövde, klavye),

4 — Parmak idmanlarının öğretilmesi, uygulanması ve okul dışında hergün tekrarlanmasının faydaları,

5 — Uygulamaya başlama,

a) Yazı makinesinin örtüsünün kaldırılması, katlanıp düzgün olarak saklanması, ders sonunda dikkatle örtülmesi,

b) Kâğıt takıp çıkarma tekniği, çift kâğıt takma ve değiştirme tekniği,

c) Marj, satır, şerit rengi ayarı,

d) Makine karşısında oturma şekli, duruş; dirseklerin, ellerin, bileklerin ve parmakların duruşu,

e) Parmakların doğru olarak yerleştirilmesi, klavyeye bakmadan parmakların yerleştirilmesi uygulamaları,

f) (a) ve (k) harfleri ile vuruş uygulaması; ağır ve hafif basışlar, ani vuruş tekniği (ateşe dokunma örneği), kuvvet sarfederek veya kuvvetsiz vuruş denemeleri,

g) Aralık çubuğunun kullanılması tekniği,

h) Esas sıradan başlayarak klavyenin öğretimi; bu arada satır sonunda zile kulak verip kesme yerinin tayini ve bakmadan satırbaşı yapma tekniği,

i) Klavyenin öğretilmesi sırasında her ders, daha önce öğretilmiş konuların tamamının tekrarlanması esası ile yürütülecektir.

j) Büyük harf tuşlarının kullanılması,

6 — Klavye öğretimi tamamlandıktan sonra klavyedeki harf ve işaretlerin tamamından meydana getirilmiş kısa bir temrin her dersin başında birkaç defa tekrarlanarak, yanlışsız ve süratli yazma alışkanlığı verilecek, daha sonra bu tip temrinlerin sayıları çoğaltılarak ve birkaç haftada bir temrin değiştirmek suretiyle mekanik ezberciliğinden kaçınılacaktır.

Bu şekilde her dersin başında «klavyeyi hatırlatma» temrinleri yapılması bütün daktiloğrafi eğitimi boyunca devam edecek, hatta okul dışında da günlük daktiloğrafi işine başlama sırasında bu tip bir hazırlanma temrininin birkaç dakika tekrarlanması alışkanlığının öğrencilerde yerleşmesine çalışılacaktır.

7 — Klavyenin öğretilmesinden sonra her ders 1,3 ve 5 er dakikalık (mesleki konulardan) değişik örnekler üzerinde yanlışsız - çabuk yazma çalışmaları yapılacak, dersin geri kalan kısmında ders kitabından ve kitap dışından çeşitli manuskripler, ders notları ve raporlar yazdırılarak bunlara ait şekil zevki geliştirilecek, bu tip gerekli yazışmaların kısa zamanda şekillendirilecek yararlı hale getirilmesi için yanlışsız yazma uygulaması yaptırılacaktır. Bu arada;

a) Karbon kâğıtlarının çeşitleri ve kullanışları öğretilecek,

b) Basit tabülâtör uygulanması yaptırılacaktır.

8 — Değerlendirme aşağıdaki esaslara göre yapılacaktır.

a) Üç dakikalık, daha önce hiç yazılmamış (ve okunmamış) 500 vuruşluk bir test yazdırılacak, aşağıdaki tip hataların herbiri için 20 vuruşluk ceza indirimi yapılacaktır. Bulunan net vuruş sayısı 3 e bölünerek dakikalık net vuruş bulunacaktır. Bir dakikalık net vuruş miktarına göre aşağıdaki barem uygulanacaktır.

b) Hatalar şunlardır:

- Eksik, fazla, değişik, üst üste vurulmuş veya görünmeyen harfler,
- Eksik veya fazla ara,
- Düzgün olmayan sol marj (her sayfada en çok 5 hata sayılır),
- Normal hududu aşan sağ marj (her sayfada en çok 5 hata sayılır),
- Orijinale uymayan değişiklikler (Kelimenin doğrusu ile hatalı olanı alt alta yazılarak doğrusuna uymayan her vuruş 1 hata sayılır),
- İki vuruşluk yere üç vuruş yapılması,
- Satırın üstünde veya altında kaldığı açıkça görülen harfler, (e) harfinin ortasındaki yatay çizgi hudut kabul edilerek bunun altında veya üstünde kalan vuruşlar hatadır, çizgiye değen hata sayılmaz,
- Yeri değiştirilmiş iki harf,
- Yeri değiştirilmiş kelimeler,
- Atlanmış veya fazla kelimeler,
- Atlanan, çift yazılan veya yer değiştiren satırlar,
- Sahifenin son satırının bozulması,
- Simetrik olmayan satır araları (Her sayfada en çok 5 hata sayılır),
- Bürüt vuruşlar hesabında, fazla yazılmış kelimelerin vuruşları eklenir ve eksik vuruşlar sonuçlar sonucundan çıkarılır. Son kelimedeki hata sayılmaz. Bürüt vuruş, son doğru vuruşa kadar hesaplanır.

c) Birinci sömestr (birinci kanaat dönemi)

değerlendirme cetveli

Bir dakikada	0 - 12 vuruş	1 not
» »	13 - 22 »	2 »
» »	23 - 32 »	3 »
» »	33 - 42 »	4 »
» »	43 - 52 »	5 »
» »	53 - 67 »	6 »
» »	68 - 82 »	7 »
» »	83 - 97 »	8 »
» »	98 - 117 »	9 »
» »	118 - ve fazlası	10 »

İkinci sömestr (ikinci kanaat dönemi)

Değerlendirme Cetveli

Bir dakikada	0 - 17 vuruş	1 not
» »	18 - 32 »	2 »
» »	33 - 47 »	3 »
» »	48 - 62 »	4 »
» »	63 - 77 »	5 »
» »	78 - 92 »	6 »
» »	93 - 107 »	7 »
» »	108 - 122 »	8 »
» »	123 - 137 »	9 »
» »	138 ve fazlası	10 »

d) Parmakları sakat, noksan veya yazamıyacak durumda olan öğrencilere makine bakımı ve tamiri öğretilecek, bu gibi öğrencilerin her ders başka bir makineyi temizlemeleri, bakım ve tamirini yapmaları sağlanacaktır. Dönem sonunda imtihan notu için makine bakımı, tamir ve teorik konulardan ayrı ayrı takdir edilecek notların ortalaması alınacaktır.

9 — Her dönem iki defa, 3 dakikalık sınıf içi yarışmaları düzenlenerek en başarılı 5 öğrenciye 10 numara verilerek teşvik edilecektir.

10 — Yapılacak çalışmalarda özellikle yanlış yazma alışkanlığının kazandırılmasına çalışılacaktır.

11 — Teksir ile ilgili malzemelerin ve makinenin tanıtılarak uygulama yaptırılması, (Teksir makinesi, stensil, düzeltme ilacı, teksir kaleminin kullanılması.)

B — BÜRO HİZMETLERİ:

Aşağıdaki konular, daktilografi ve yazışma konuları ile birlikte işlenecek, monografi uygulaması yıl sonuna bırakılacaktır.

- 1 — Yazışmaların kaydı, numaralanması, sınıflanması, dosyalanması (dosya çeşitleri, delgi ve tel zimba makinelerinin kullanılması),
- 2 — Postalama, PTT işlemleri hakkında kısa ve uygulamalı bilgiler,
- 3 — Tanıtma ve reklâm, ilân ve afiş,
- 4 — Kolay hesaplamalar ve sağlamalar üzerinde geçen yılki bilgilerin tekrarlanması ve uygulanması,
- 5 — İşletme defteri üzerinde monografi uygulaması.

TEMEL EĞİTİM KURUMLARI İKİNCİ DEVRELERİ TİCARET BİLGİSİ VE UYGULAMASI DERSİ ARAÇ VE GEREÇ LİSTESİ

VIII. Sınıf Daktilografi ve yazışma konuları için.

Araçlar ve gerecin cinsi	Miktarı
Daktilo makinesi (normal tip)	41 Adet
Teksir makinesi (kollu)	1 »
Daktilo masası	40 »
Gösteri sehpa (İşletme ve Donatım G. M.)	1 »
Daktilo sandalyesi (İşl. ve Donat. G. Md.)	41 »
Standart Türk Kalâvyesi levhası	2 »
(Film - Radyo Televizyon Eğitim Merkezinden temin edilebilir.)	
Kronometre (Cep tipi, dakikalık)	1 »
Sınıf tahtası (İşl. ve Donatım G. Md.)	1 »
Tamir çantası ve aletleri	1 Tk.

a) Çanta	1 Adet
b) Torna vida büyük	1 »
c) Torna vida küçük	1 »
d) Pens orta boy	1 »
e) Kargaburnu düz	1 »
f) Anahtar (No. 10,11,8,10)	2 »
g) Çatal torna vida	1 »
h) Yay çekme teli	1 »
i) Şerit çekme teli	1 »
j) Bisiklet pompası	1 »
k) Cımbız	1 »
l) Yağdanlık	1 »
m) Sert fırça	1 »
n) Yumuşak fırça	1 »
o) Yeteri kadaramerikan bezi	
p) Bir paket stensil	1 pk.
r) Korektor	1 Adet
s) Stensi kalemi	1 »

GENELGE :

ÖZLÜK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Şube: Haberleşme ve Araştırma

Sayı: 209.0 (12) H.-400.0-40798

13-3-1973

10727

Konu: Tebligat.

Bakanlığımız mensuplarına ait görev yeri değişikliği, açığtan veya yeniden atama, görevden uzaklaştırma veya disiplin cezası gibi işlemlere ilişkin evrakın tebliğinde zaman zaman gecikmeler, usulsüzlükler görülmektedir. Bu hal bazan kişilerin mağdur olmalarına veya Bakanlığımızın zarara uğramasına yol açmakta; ayrıca işlemlerin vaktinde sonuca bağlanmaması, sürüncemede kalmasına sebep olmaktadır.

Bu durumun önlenmesi için tebligatın yapılmasında dikkat edilecek hususların açıklanması gerekli görülmüştür. Bu konuda muhtemel aksaklıkların ve gecikmelerin ortaya çıkmaması, her şeyden önce, tebligat usulü, şekli ve şartları ile buna dair mevzuat hükümlerinin yeterince bilinmesine bağlıdır.

Tebliğat, 19-2-1959 gün ve 10139 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7201 Sayılı Tebligat Kanunu ile 11-9-1959 gün ve 10303 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Tebligat Nizamnamesi hükümlerine göre yapılmalıdır.

Sözü edilen Kanun ve Nizamname hükümlerine göre yapılacak işlemler ve dikkat edilecek hususlardan önemli görülenleri aşağıda belirtilmiştir:

1 — Tebligat PTT vasıtası ile yapılır. Ancak, gecikmesinde zarar doğabilecek hallerde veya şehir, kasaba, köy, hava meydanı, iskele ve istasyon gibi aynı yerde bulunan ve Kanunun 1'inci maddesinde yazılı merci, daire ve kurumlar arasında veya yahut bunlarda bulunan kişilere yapılacak tebliğat, kendi memurları veya mahalli mülkiye amirinin emri ile zabıta vasıtasıyla yaptırılabilir.

Memur vasıtasıyla tebligat yaptırılmasını gerektiren sebep, ilgili evrakta belirtiler. Zabıta vasıtasıyla tebligat yaptırılması için mahalli mülkiye amirine başvurulması gerekir.

2 — PTT vasıtasıyla yaptırılacak tebligat, uçakla veya postada kullanılan diğer seri ve özel vasıtalarla veya çeşitli işaretili telgraflarla yaptırılabilir.

Tebliğ evrakı, Nizamnameye ekli 7 numaralı örneğe göre hazırlanmış olan «Tebliğ mazbatalı zarf» içine konulur. Muhtelif işaretili telgraflarla yapılacak tebligat için, 9 numaralı örnek kullanılır. Usulüne göre düzenlenip gerekli miktarda pulları yapıştırılmış olan evrak veya telgraflar nizamnameye ekli 10 numaralı örneğe göre düzenlenen liste ile birlikte PTT işletmesine teslim edilir.

Mevsim ve ulaşım şartlarına ve tebliğ yapılacak kişinin bulunduğu yerin uzaklığına göre tebliğ işinin normal sürelerde sonuçlanmaması halinde durum ilgili PTT idaresinden sorulmalıdır.

3 — Tebligatın, tebliği çıkaran dairenin memuru tarafından yapılması gerektiğinde, tebliğ evrakı bu memur tarafından muhatabın bilinen adresinde kendisine teslim edilir, tebliğ memuru tarafından 3 numaralı örneğe göre düzenlenen tebliğ mazbatasını tebliğ memuru ve muhatap tarafından imzalanır. İmza bilmeyenlere parmak bastırılır. (Tebliğat Nizamnamesinin 35'inci maddesine göre). Muhatap imzadan çekinirse tebliğ memurunun davatı üzerine gelecek olan mahalle veya köy muhtarı veya ihtiyar heyeti üyelerinden biri yahut da zabıta memuru huzurunda tebliğ edilir veya imzadan çekindiği mazbatada belirtilir.

Muhatap adresinde bulunamazsa tebligat, kendisiyle birlikte oturan aile efradından birine, hizmetçisine veya uşağına yapılır. Karı, koca, hısım, evlâtlık gibi birlikte oturan kimseler aynı aile efradı sayılır. Tebliğ memuru, muhatap yerine kendilerine tebligat yaptığı kimselere evrakın muhataba en kısa zamanda verilmesi lüzumunu ve buna riayetsizliğin cezası gerektirdiği hatırlatılır.

Tebliğat şahsın işiyle ilgili avukatı, kanunî vekili veya temsilcisine de yapılabilir. Tebliğ yapılacak kişi otel, pansiyon, hastane, fabrika, okul, resmî veya özel daire veya kurum gibi içine serbestçe girilmeyen veya aranmanın kolayca bulunması mümkün olmayan bir yerde bulunuyorsa tebliğin yapılmasını o yerin amiri sağlar. Muhatap derhal buldurulamaz veya tebellüğden çekinirse, tebliğ o yerin amirine veya idarecisine yapılır.

Tebliğ memuru tebligat yaparken, muhatabın veya onun namına tebliğ yapılacak kimselerin kimliklerini tahkike yetkilidir. Muhatap yerine tebliğ yapılacak kişinin, görünüşe göre 15 yaşından aşağı olmaması ve bariz surette ehliyetsiz bulunmaması gerekir.

4 — Tebligatın yapılması mümkün olmazsa, muhatap bilinen adreste bulunamazsa veya tebellüğden çekinirse tebliğ memuru, tebliğ olunacak evrakı o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti üyelerinden birine veya zabıta amir veya memuruna imza karşılığında teslim eder. Bundan sonra nizamnameye ekli 2 numaralı örneğe göre düzenlenen ve evrakı teslim alanın adresini ihtiva eden ihbarnameyi, gösterilen adrese ait kapıya yapıştırır. Ayrıca durumun muhataba haber verilmesini de en yakın komşulardan birine söyler. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır.

Tebliğat usulüne aykırı yapılmış olsa bile, tebliğ yapılan kişi tebliğ evrakını alır veya bunun münderecatını öğrenirse tebliğe muttali olmuş sayılır. Bu takdirde yapılan tebliğ muteberdir, muhatabın beyan ettiği tarih tebliğ tarihi sayılır.

5 — Adresi bilinmeyen kişilere ilân tebliğ yapılır. Nizamname hükümlerine göre tebligat yapılamayan ve ikametgâhı, meskeri veya iş yeri de bulunamayan kimsenin adresi meçhul sayılır. Adresin bilinmemesi hali mahalle veya köy muhtarına, tebliğ mazbatasına şerh verilmek suretiyle tespit edilir.

İlân, tebliğ yapılacak kimsenin kolayca haberdar olacağı umulan bir gazetede yapılır. Tebliği çıkaran merciin bulunduğu yerde yayımlanan bir gazeteye de ilân verilir. Ayrıca, tebliğ evrakı ve ilân sureti tebliği çıkaran dairede herkesin kolayca görebileceği bir yere de, bir müddetle asılır.

Tebliğ çıkaran merci gerektiğinde ikinci bir ilân yapılmasına karar verebilir.

İlân tebliğ, ilânın asıldığı ve gazetelerde neşredildiği tarihlerden sonuncusunu izleyen günden itibaren 15 günün bitiminden sonraki gün yapılmış sayılır.

6 — Gece vakti tebligat yapılmaz; resmî tatil günlerinde tebligat yapılabilir.

Raporlu olan kişilere tebligat yapılmasına mani bir hüküm yoktur. Ancak, 657 sayılı Kanunun Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 62'nci maddesi muvacehesinde, açıktan, yeniden veya yerdeğiştirme suretiyle atananlardan raporlu, izinli veya geçici görevde bulunanlara izin veya geçici görevin bittiği tarihte tebligat yapılmış sayılır.

7 — Tebligat Kanununun uygulanmasında görevli bulunan memurlarla mahalle köy muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin mahiyet ve derecesine göre, Türk Ceza Kanununun Devlet memurlarına ait hükümleriyle cezalandırılır.

Yukarıda sayılanlar aleyhine işlenen suçlar hakkında Türk Ceza Kanununun Devlet memurları aleyhine işlenen cürümlere mahsus hükümleri uygulanır.

Tebliğ yapılması gereken hallerde bir kimse kendisine veya başkasına ait isim veya adresi yanlış bildirirse, muhatap veya muhatap namına kendisine tebligat yapılan kişi, yalan beyanda bulunursa 7201 sayılı Kanunda belirtilen şekilde cezalandırılır.

Keza, muhatap namına kendilerine tebligat yapılan kimseler tebliğ evrakını en kısa bir zamanda muhataba vermemeleri halinde cezalandırılır. Tebliğ evrakının veya ihbarnamenin asılmasına engel olmak, asılan bu çeşit evrakı bulunduğu yerden koparmak, yok etmek veya okunmaz hale getirmek de cezayı gerektiren hallerdendir.

Durumun, bütün Bakanlığımız mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Prof. Dr. Sebâhattin ÖZBEK
Milli Eğitim Bakanı

(Örnek No. 2, Tebligat Niz. M. 30)

İHBARNAME

Muhatabın:

Adı ve soyadı:

Adresi :

Tebliğ çıkaran merciin adı:

Dosya No. :

Namunuza olan tebliğ evrakı

..... sebebiyle

..... adresinde

..... a teslim edilmiştir.

Oradan alabileceğiniz ihbar olunur.

Tarihi :

Tebliğ memurunun
İmzası

TEBLİĞ MAZBATASININ 1 İNCİ SAYFASI

Muhatabın adı ve soyadı veya
unvanı: (Örnek No. 3 - Tebligat
Niz. M. 33)

Adresi: Dosya No.:

..... TAAHHÜTLÜ

..... No.

Tebliğ isteyen

Adı ve soyadı veya unvanı: Adres:

.....

.....

.....

.....

Tebliğ mevzuu

.....

.....

.....

.....

.....

Not: Bu kısma tebligatı
çıkaran merciin adresi
yazılacaktır.

TEBLİĞ MAZBATASININ 2 NCİ SAYFASI

TEBLİĞ MAZBATASI

Tebliğ evrakı,

1 — Adresinde veya da
muhatap2 — sebebiyle muhatap
yerine3 — Tebliğin sebebiyle
temin edilemediğinden4 — Muhatabın muvakkaten
gittiği tarafından
bildirildiğinden5 — (.....) mehil tayin edilip (ikinci
defa) tebligat çıkarıldığından keyfiyet haber verilerek mu-
hatap yerine6 — tebellüğden
imtina ettiğinden

7 — Adreste kimse bulunmaması üzerine

8 — Tebliğ yapılacak kimse
sebebiyle imtina ettiğinden

..... huzurunda

Tebliğ tarihi Tebligat yapılanın
(imza veya parmak izi) İmza

Tebliğ memurunun imzası

Muhatap adresini değiştirmişse, tebliğ memuru tarafın-
dan tespit edilen yeni adresi:

TEBLİĞ MAZBATALI ZARFIN ÜSTÜ

(Örnek No. 7 - Tebligat Niz. M. 75)

Tebliğ Mazbatalı Zarf

Tebliğ çıkaran

Merciin adı:

Dosya No. :

Tebliğ daveti de tazammun edi-
yorsa, hazır bulunulması lâzım
gelen:

Yer :

Tarih :

Gün :

Saat :

Bu zarf
ihtiva eder.

İmza ve mühür

TAAHHÜTLÜ

No.

Adres:

(Örnek No. 9 - Tebligat Niz. M. 78)

TELGRA F

Dikkat: Bu telgrafın metni matbu kelimelerle beraber çekilir.

Sıra:

Çıkış merkezi	No.	Kelime	Tarih	Saat	Muhtemel işaretler

TEBLİĞ

Postahanesine

Tebliğ çıkaran merci

Dosya numarası Tarihi

Tebliğ isteyen

Tebliğ muhatabı

.....

Tebliğ edilecek hususlar:

Memuriyet unvanı, isim ve soyadı

İŞLETME:

İlkokul öğretmenleri sağlık, sosyal ve yardım sandığı 1972 ikinci altı aylık döneminde genel kurulun kararlarına uygun olarak gerek sandığa ek gelirler sağlamak ve gerekse üyelerinin bazı sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli işletmeler kurulması veya onlara iştirak edilmesi yolunda aşağıdaki teşebbüslerde bulunmuştur.

a) Öğrenci defterlerinin yapımı için teşebbüse geçilmiş, 1.962.000,00 TL. kâğıt SEKA'dan alınmış. Alınan bu kâğıtlar Türksan A. Ş. de defter haline getirilmek üzere anlaşmaya varılmıştır.

b) Üyelerin yazın dinlenmeleri amacıyla Burhaniye —Ören mevkiin 72.000 Metre kare arsa alınmış, tapuya bağlanmış ve 1.833.590,80 TL. ödenmiştir.

VI — MUHASEBE SERVİSİ:

Sandık muhasebesinin 1972 yılı ikinci altı aylık dönemi işlemlerine ait muhasebe fişleri, sarf belgeleri, mutemet avans defteri ve belgeleri, banka dekontları ve ekstreleri, bordrolar, muhasebe esas defteri ile muavin defter kayıtları, sondaj yolu ile incelenmiş, karşılaştırmalar yapılmış; belgelerin defter kayıtlarına uygun olduğu, işlemlerin zamanında ve usulüne uygun olarak hesaplara işlendiği görülmüş ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

1 — Denetleme Kurulunca T. C. Ziraat Bankası ile Türkiye Öğretmenler Bankası şubelerine yazılan, 31-12-1972 ve 19-3-1973 tarihleri itibarıyla Sandığa ait mevduatın bakiyelerinin bildirilmesi ile ilgili yazıya gelen cevaplarda aşağıda yazılı miktarların bulunduğu görülmüştür.

Bankanın adı	Cevap Tarihi	Yazısının No.	Hesap No.	Hesaplarda bulunan mik.	
				31.12.1972	19.3.1973
T. Öğret. Bankası Anafartalar Şb.	20.3.973	4185	42004/a	546,62	546,62
T. Öğret. Bankası İncesu Şb.	—	2136	42004	8 504,70	8 504,70
T. Öğret. Bankası Yenişehir Şb.	21.3.973	7932	40007	101 005,36	101 005,36
T. Öğret. Bankası Ulus Şb.	20.3.973	1408	1470	629 082,15	267 431,15
T. Öğret. Bankası Cebeci Şb.	20.3.973	2024	1612	197 440,77	242 440,77
T. Öğret. Bankası Merkez Şb.	(Kayıtlara göre)			100 000,00	100 000,00
T. C. Ziraat Bankası Merkez Şb.	(D. Kurulu yazısına verilen şerh)	630/4433	2 543 131,25	1 576 119,92	
T. C. Ziraat Bankası Hamam-önü Şb.	20.3.973	557/123	630/1904	7 369,80	7 369,80
T. C. Ziraat Bankası Hamam-önü Şb.			630/9432	29 787,34	29 787,34
T. C. Ziraat Bankası Yenişehir Şb.	21.3.973	8653/3505	630/25785	?	?

2 — T. C. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesinde bulunan 630/25785 numaralı hesap durumunu soran Denetleme Kurulu yazısına gelen cevapta; 31.12.1972 tarihinde faizsiz olarak 588 930,71 liralık bakiyenin bulunduğu, faizin ise 10 757,55 lira olarak tahakkuk ettirildiği belirtilmiş, bu yazı aynı bankanın aynı şubesinin yıl

sonu ekstresi ile karşılaştırıldığında yazı ile ekstre arasında büyük bir farkın bulunduğu görülmüş durumun adı geçen bankadan sorulması Sandık Muhasebe Müdüründen istenmiştir. Bu konuda bankaya yazılan yazıya, denetlemenin son gününe kadar bir cevap gelmediğinden T. C. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesinin kendi yazısı ile ekstresi arasındaki farkın sebebi anlaşılamamıştır.

Bu sebeple bilançoda görülen (Diğer Bankalar) hesabının gerek 31-12-1972 ve gerekse 19-3-1973 tarihleri itibarıyla son durumu hakkında herhangi bir mütalaa ileri sürülemediği.

3 — Türkiye Öğretmenler Bankası Cebeci Şubesinin 1972 yılı sonu ekstresinde Sandığa ait 1612 numaralı hesabın kalanının 197 440,77 lira olduğu halde bu miktar defterlerde 20 lira noksanı ile 197 420,77 lira olarak görülmektedir. Yapılan incelemede bu farkın bankaca tahakkuk ettirilen faizin alınırken yanlışlıkla noksan yazılmasından ileri geldiği anlaşılarak gerekli düzeltmenin yapılması ilgililerden istenmiştir.

4 — Sandığın ödeme ve tahsil işleri, T. C. Ziraat Bankası Merkez Şubesinde açılan 630/4433 numaralı hesaptan yapılmakta olup bu hesapta 19-3-1973 tarihinde 1 576 119,92 liranın bulunduğu adı geçen bankanın Denetleme Kurulu yazısına verdiği cevaptan anlaşılmıştır.

5 — Ekli 1972 yılı bilançosu ile gelir - gider cetvelinin incelenmesinden;

a) 1972 yılı amortismanı olarak 2 235,56 lira indirildikten sonra Sandığa ait binaların net değerinin 75 412,45 lira, arazi değerinin 3 164,27 lira ve 6 136'79 liralık amortismanın indirilmesinden sonra demirbaşların net değerinin de 47 603,98 lira olduğu,

b) Yapılan itfalardan sonra Sandığa ait 540 liralık menkul keymetin mevcut bulunduğu,

c) 1972 yılının birinci altı aylık döneminden devreden 398 965,09 lira tutarındaki üyelere verilen borç miktarının, yapılan tahsilat ve yeni borç vermelerle, 1972 sonunda 309 446,09 liradan ibaret olduğu,

d) 102,50 lirası depozito, 45 190,50 lirası temyiz için icra depozitosu, 590,40 lirası Avukat İlhami Yetkin üzerindeki para, 2 000 lirası kayıtlara göre mutemet üzerindeki avans, 4 000 lirası eşya piyangosundan Kocaeli Milli Eğitim Müdürlüğü üzerinde kalan para, 1 325 lirası Mehmet Ökçün, 2 225 lirası Sami Ertunç, 1 750 lirası Ali Eyüpoğlu, 4 097 lirası Turgut Bıçakçı ve 344 lirası Sandık Mutemedi Süyüm Ak üzerindeki paralar olmak üzere toplam olarak 61 624,40 liralık, Sandığın alacağının bulunduğu, bunlardan (Muhtelif Borçlular Hesabı)nda kayıtlı olup Fuat Akdur'un alacağı olan 42,58 lira indirildiğinde Sandığın depozitolar dahil muhtelif şahıslardan alacağının 61 581,82 lira olduğu,

Sandığa borlu olan ve taksitle ödenmesi kararına rağmen ödemediği kaçınan Turgut Bıçakçı, Sami Ertunç ve Ali Eyyüpoğlu'nun, Sandık yetkililerinin ifadelerinden, icraya verilmiş bulundukları,

Kayıtlara göre mutemet üzerinde 2 000 liralık avans görülmekte ise de yapılan incelemelerde; Temmuz 1972 ayına ait mahsupta 2 liralık bir toplama hatası yapıldığı ve mutemet üzerinde 1972 sonunda 2 002 lira avansın bulunduğu, (Gerekli kayıt düzeltmelerinin yapılması ilgililere bildirilmiştir.)

e) Yapılan kesintiler dolayısıyla 12 590,17 lira Sandık personelinin, 145,50 lira T. C. Ziraat Bankasının, ihtilafı olduğu için ödenememiş olan 15000 lira Hasan Çiftçi çocuklarının, 2 500 lira Aysen Yeğen'in ve 1 250 lira Sabahat Topaçlı'nın alacağı olmak üzere 1972 yılında Sandığın çeşitli şahıslara toplam olarak 31 485,67 lira borçlu bulunduğu,

f) 1972 yılının ikinci altı aylık dönemi içinde, ekli cetvelde dökümü belirtilen; çeşitli gelirler toplamının 23 455 633,65 lira buna karşılık giderlerin 1 382 267,73 lira ve karşılıksız yardımların 27 053 107,20 lira olduğu ve bunun sonucunda 1973 yılına 20 263,72 lira gelir fazlası devredildiği görülmüştür.

6 — Muhasebe ile ilgili olmak üzere aşağıdaki tavsiyelerin yapılması faydalı görülmüştür.

a) Yukarıda (3) ve 5d son paragraf) maddelerinde açıklanan basit kayıt hataları düzeltilmelidir.

b) Bordrolar üzerinde yapılan incelemelerde;

1 — Sandık Muhasebe Müdürü Fuat Akdur'un ücretinden her ay 0,76 lira fazla vergi kesildiği anlaşılmış olup gerekli düzeltme yapılmalıdır.

2 — Ücretleri asgari ücret miktarından az olan Yılmaz Demirci, Nurcan Günaydın ve Nuran Sayar'ın Sosyal Sigortalarla ilgili prim hesaplarının yanlış yapıldığı anlaşılmıştır.

Gerek işveren ve gerekse işçi hisselerinin, resmen tespit edilmiş bulunan asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanması, ancak; ücretliden fiilen almakta oldukları brüt ücret üzerinden işçi hissesinin hesaplanması, asgari ücret üzerinden hesaplanacak işçi hissesi ile ücretliden kesilen prim arasındaki farkın da Sandıkça ödenmesi gerekirdi. Halbuki sosyal sigorta priminin hem işçi ve hem de işveren hisseleri fiilen alınmakta olan ücret üzerinden kesilmiş ve ilgililerden herhangi bir kesinti yapılmadan tümü Sandık tarafından ödenmiştir.

Bu duruma göre; asgari ücret miktarı 1. Kasım 1972'ye kadar günlük 18, bu tarihten sonra günlük 23,50 lira üzerinden hesaplanacağından adı geçen şahıslar için sosyal sigorta primlerine esas alınacak asgari aylık ücretler 1 Kasım 1972'ye kadar 540, bu tarihten sonra 705 lira olarak alınmalı ve;

Yılmaz Demirci için; 1971 den 8, 1972 den 10 ay olmak üzere toplam 18 ay 540 lira, 1972 den 2 ve 1973 ten 3 ay ve toplam olarak 5 ay 705 lira üzerinden,

Nurcan Günaydın için; 1972 den 10 ay 540, 1972 den 2, 1973 den 3 ay 705 lira üzerinden,

Nuran Sayar için; 1972 den 4 ay 540, 1972 den 2 ay 1973 den 3 ay toplam olarak 5 ay 705 lira üzerinden hesaplanacak prim toplamından Sandıkça bu şahıslar için ve bu sürelerle ait sigorta ödemeleri çıkarıldıktan sonra artan noksan yatırılmış prim toplamı, zaman geçirilmeden Sosyal Sigortalar Kurumuna yatırılmalı,

Ayrıca;

Yılmaz Demirci'den 18 ay 525 lira üzerinden %9 850,50 Lira
2 ay 560 lira üzerinden %9 100,80 Lira
3 ay 700 lira üzerinden %9 189,00 Lira

Toplam olarak: 1140,30 Lira

Nurcan Günaydın'dan 12 ay 490 lira üzerinden %9 529,20 Lira
3 ay 700 lira üzerinden %9 189,00 Lira

Toplam olarak: 718,20 Lira

Nuran Sayar'dan 6 ay 490 lira üzerinden %9 264,60 Lira
3 ay 700 lira üzerinden %9 189,00 Lira

Toplam olarak: 453,60 Lira

Ücretlerinden kesilerek Sandık hesaplarına yatırılması gereklidir.

7 — 1972 yılında tertiplenen eşya piyangosu ile ilgili olarak Sandık Muhasebe Müdürlüğünün verdiği bilgiler aşağıya çıkarılmıştır.

Basılan bilet sayısı 600 000 Adet
İade edilen bilet sayısı 296 966 Adet
Satılan bilet sayısı 303 034 Adet
Biletlerin satışından alınacak miktar 759 085,00 Lira
Bıyyiye — 77 500,00 Lira

Kalan 681 585,00 Lira
Tahsil edilen — 561 389,85 Lira
Tahsil edilecek 120 195,15 Lira
Eşya piyangosundan elde edilen gelir 759 085,00 Lira
Giderler 243 689,01 Lira
Liste baskısı 6 525,00 Lira
Bilet baskısı 11 500,00 Lira
Posta, ambalaj 5 744,12 Lira
Mesai ücreti 15 426,14 Lira
Yolluklar 15 230,75 Lira
İkramiyeler 111 763,00 Lira
Bıyyiye 77 500,00 Lira
Net gelir: 515 395,99 Lira

8 — Yayınlanan bilançoda sabit kıymetler kısmının altına ve parantez içinde birikmiş amortisman miktarının gösterilmesinin usul itiraz edilmesi ve mutemet avans defterinin Sandık idaresince her sayfasının mühürlenerek ve sayfa numarası yazılarak tasdik edilmesi ve defterin son sayfasına tasdik şerhinin yazılması gereklidir.

9 — Denetlemenin son günü mutemet üzerinde bulunan 2 0002 liralık avansın; 694,90 lirasının posta pulu, 319,40 lirasının çeşitli harcamalara ait belgeler ve 987,70 lirasının da para olarak mevcut olduğu görülmüştür.

Genellikle muhasebe servisinin normal çalıştığı ve bu serviste çalışan muhasebe Müdürü Fuat Akdur ile mutemet Süğüm Ak'ın görevleri ile ilgili, iyi niyetli çalışan ve faal kimseler oldukları sonucuna varılmıştır.

8 sayfa ve iki ekten ibaret olarak 6 nüsha halinde düzenlenen denetleme kurulu raporumuzun gereği için 1 nüshası Merkez Yönetim Kuruluna verilmiş, bir nüshası Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Makamına sunulmuş diğer nüshaları da Denetleme Kurulu üyelerinde alıkonulmuştur.

Saygılarımızla. 26.3.1973

Denetleme Kurulu Başkanı

Kâzım GÜVEN

(Maraş Temsilcisi)

Üye

Cahit ERTEN

(Eskişehir Temsilcisi)

Üye

Münip POLAT

(Çanakkale Temsilcisi)

İrfan GÜRGAN

Bakanlık Hesap Uzmanı

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55